

2022Z25446

Vragen van het lid **Vestering** (PvdD) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *giftige ammoniakdampen in varkensstallen* (ingezonden 16 december 2022).

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat er doorgaans minder wordt geventileerd in de winter, ook in varkensstallen?

Vraag 2

Bereiken u ook signalen dat varkensstallen door de hoge gas- en energieprijzen op dit moment nóg minder worden geventileerd, om zo de warmte maximaal binnen te houden?

Vraag 3

Kunt u bevestigen dat weinig ventilatie betekent dat de ammoniakconcentratie in de stallen waarschijnlijk nóg hoger oploopt?

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat een hoge ammoniakconcentratie in stallen betekent dat miljoenen varkens en biggetjes een groot risico lopen op, onder andere, longaandoeningen, borstvliesontstekingen, ontstoken ogen en meer gevallen van staartbijten?

Vraag 5

Kunt u bevestigen dat het Klimaatplatform Varkens van de Wageningen Universiteit in 2013 op basis van metingen en berekeningen concludeerde dat de ammoniakconcentratie in veel Nederlandse varkensstallen op 50 tot 70 «parts per million» (ppm) kon liggen en daarbij waarschuwde dat dit hooguit 20 ppm zou mogen zijn?¹

Vraag 6

Kunt u bevestigen dat op de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)-checklists, die in 2018 tijdens inspecties zijn ingevuld en via een Wet openbaarheid van bestuur (WOB)-procedure zijn opgevraagd, eveneens te

¹ Pig Business, 2017, «Sensor registreert, analyseert en beheert stalklimaat – «Nauwkeurigere regeling met minder ammoniak»» (<https://edepot.wur.nl/419771>).

zien was dat in veel varkensstallen ammoniakconcentraties werden gemeten die (ver) boven 20 ppm lagen, tot zelfs 89 en 99 ppm?²

Vraag 7

Heeft u enig idee hoe hoog de ammoniakconcentraties in Nederlandse varkensstallen op dit moment liggen? Zo nee, bent u bereid dit in kaart te brengen?

Vraag 8

Kunt u bevestigen dat de luchtkwaliteit in stallen volgens de wet al 25 jaar niet schadelijk mag zijn voor varkens, maar dat de open norm effectief toezicht in de weg staat?³

Vraag 9

Kunt u bevestigen dat de afgelopen jaren is geprobeerd de handhaving van deze open norm te verbeteren aan de hand van een protocol voor het beoordelen van het klimaat in varkensstallen, maar dat dit onvoldoende bleek bij te dragen aan effectief toezicht?

Vraag 10

Kunt u bevestigen dat de Inspecteur-Generaal (IG) van de NVWA daarop aan uw voorganger heeft geadviseerd om voor ten minste ammoniak- en kooldioxideconcentraties een limiet in de wet- en regelgeving op te nemen?⁴

Vraag 11

Heeft u gezien dat de European Food Safety Authority (EFSA) afgelopen zomer in een nieuw rapport over het welzijn van varkens adviseerde om er op toe te zien dat ammoniakconcentraties onder 10 tot 15 ppm worden gehouden, omdat daarboven risico's ontstaan voor diergezondheid en dierenwelzijn?⁵

Vraag 12

Gaat u deze waarden overnemen en daarmee een concrete en meetbare limiet vastleggen in wet- en regelgeving zoals de IG heeft geadviseerd? Zo ja, per wanneer? Zo nee, waarom niet?

Vraag 13

Gaat u de NVWA opdracht geven om deze winter extra controles uit te voeren op schadelijke ammoniakconcentraties in varkensstallen? Zo nee, hoe gaat u dan voorkomen dat miljoenen varkens deze winter extra lijden door giftige staldampen?

Vraag 14

Kunt u deze vragen één voor één en binnen een week beantwoorden?

² Rijksoverheid, 10 oktober 2018, «Besluit Wob-verzoek om een overzicht van het stalklimaat van varkensstallen» (<https://rijksoverheid.sitearchief.nl/#search.1671117329488>).

³ Aanhangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2018–2019, nr. 2033.

⁴ Afschrift brief aan de Stichting Varkens in Nood, 26 oktober 2021 (2021D39986).

⁵ EFSA Journal, 25 augustus 2022, «Welfare of pigs on farm» (<https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7421>).